

Reactie Kenniscoalitie op Prinsjesdag

Den Haag – dinsdag 17 september 2024

De Kenniscoalitie blijft bezorgd over de positie van Nederland als kennis- en innovatieland naar aanleiding van de vandaag verschenen Prinsjesdagstukken en het eerdere gepresenteerde Regeerprogramma van dit kabinet. Hoewel het kabinet-Schoof vasthoudt aan de ambitie dat Nederland in 2030 3% van het bruto binnenlands product besteedt aan publieke en private investeringen in onderzoek en ontwikkeling (R&D), blijven de bezuinigingen van 1 miljard euro op onderzoek en innovatie overeind.

De Kenniscoalitie, het samenwerkingsverband van Nederlandse kennisinstellingen en het bedrijfsleven, constateert dat het kabinet positieve punten heeft uitgewerkt die ook belangrijk zijn voor Nederlands positie als kennis- en innovatieland. Het is goed dat dit kabinet de zorgen van onderzoekers over de bezuiniging op de sectorplannen serieus heeft genomen en besloten heeft deze te behouden. Ook spreekt het zich uit voor een aantrekkelijke fiscale kenniswerkersregeling. Tegelijkertijd is onderaan de streep de forse bezuiniging van 1 miljard euro op onderzoek en innovatie niet van tafel. Er wordt onder andere bezuinigd op de starters- en stimuleringsbeurzen en op het Fonds Onderzoek en Wetenschap; het succesvolle Nationaal Groeifonds wordt geschrapt. Verder wil het kabinet het aantal internationale studenten beperken met een bijbehorende besparing van structureel €293 miljoen; dit heeft grote gevolgen voor het bedrijfsleven, wetenschap en onderwijs.

Bezuiniging op toekomstig verdienvermogen

Het kabinet geeft terecht aan dat door te investeren in innovatie we in de toekomst de vruchten plukken op het gebied van gezondheid, veiligheid, klimaat, leefomgeving en digitalisering. Het verdienvermogen van Nederland staat onder druk, mede omdat het door teruglopende arbeidsproductiviteit, door vergrijzing en arbeidskrapte, steeds lastiger is te doen waar we goed in zijn: het bedenken van oplossingen en daarmee kennis, producten en diensten verkopen. ‘Het totaalpakket wat dit kabinet presenteert, is in feite een bezuiniging op ons toekomstig verdienvermogen. Onderzoek, innovatie en productiviteitsgroei gaan hand in hand. Alleen op die manier blijft Nederland concurrerend,’ aldus Marcel Levi, voorzitter van de Kenniscoalitie.

Concurrentievermogen

Recent is Nederland gedaald van plek 5 naar plek 9 in de lijst van concurrerende landen, waarschuwt het kabinet in het regeerprogramma. Het heeft de ambitie uitgesproken om tot de top vijf landen met een goede concurrentiepositie te behoren. Ook het CPB spreekt zich vandaag op Prinsjesdag uit dat structureel bezuinigen op (hoger) onderwijs, onderzoek en innovatie economisch een risico is voor de lange termijn. Vorige week luidde Mario Draghi al de noodklok over het Europese concurrentievermogen. De voormalig Italiaans premier benadrukte daarbij dat de innovatie-, technologie- en productiviteitskloof met andere economische blokken zo snel mogelijk moet worden gedicht.

Nederland investeert momenteel 2,3% van het bruto binnenlands product (BBP) aan onderzoek en ontwikkeling (R&D), wat neerkomt op jaarlijks 22 miljard euro. Ons land loopt hiermee ver achter op landen als Duitsland (3,1%), België (3,5%) en Zuid-Korea (4,9%). Zo is te lezen in de vorige week verschenen factsheet van TNO. De belangrijkste oorzaak zijn de beperkte private investeringen in R&D.

Onduidelijk

‘De private en publieke investeringen moeten en kunnen echt omhoog, als we in 2030 3% van het bruto binnenlands product willen besteden aan publieke en private investeringen in onderzoek en ontwikkeling (R&D). De Kenniscoalitie is dan ook benieuwd hoe het kabinet van plan is te zorgen dat die investeringen aangejaagd worden. Het is hoopvol te zien dat dit kabinet vasthoudt aan de 3%-norm, maar onduidelijk is welke opties het kabinet voor ogen heeft om deze norm te behalen,’ aldus Levi.

De Kenniscoalitie wil graag in gesprek met het kabinet over het Regeerprogramma en de Prinsjesdagstukken.

Over de Kenniscoalitie

De Kenniscoalitie is het samenwerkingsverband van Nederlandse kennisinstellingen en het bedrijfsleven en bestaat uit Universiteiten van Nederland (UNL), Vereniging Hogescholen (VH), de MBO Raad, Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), KNAW, NWO, ZonMw, VNO-NCW, MKB Nederland en de instituten voor toegepast onderzoek (TO2-federatie). De Kenniscoalitie streeft gezamenlijk naar optimale omstandigheden om onderzoek en innovatie in Nederland te laten bloeien en fungeert als gesprekspartner voor de overheid.